

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ РИНКУ МОЛОКА В УКРАЇНІ

Завданням сільського господарства є систематичне виробництво необхідної кількості і відповідної якості молока для забезпечення населення, а також промисловість відповідною сировиною. Тому рівень його розвитку в багатьох чому визначає продовольчу незалежність держави і соціально - економічну стабільність суспільства. Рівень споживання молока і молочних продуктів визначається впливом багатьох чинників, але головними є традиції споживання і купівельна спроможність населення країни. Тенденції розвитку ринку молока і молочних продуктів в окремих країнах світу мають свої особливості (табл.1) [3].

Таблиця 1 – Фактори, що впливають на стан молочної галузі України

Група факторів	Фактор	Характеристика впливу
Економічна	інвестування	низький рівень інвестицій стримує розвиток галузі (-)
	динаміка	стабільний темп розвитку(+)
	експортний	обмеження експорту (-)
	ціновий	відсутній чіткий механізм ціни (-)
Законодавча	держпідтримка	Наявність концепції сприяє системності, але реалізація є вкрай повільною (+/-)
Організаційна	структурний	переважають домогосподарства, низька частина великих виробників (-)
	інтегрований	відсутність інтегрованих структур (-)
Технологічна	сировинний	наявність потенційної сировинної бази (+)
	якісний	низька якість сировини (-)

Як відзначають аналітики Українського клубу аграрного бізнесу (УКАБ), зокрема, на останньому Глобальному молочному аукціоні (GDT) було зафіксовано середнє зростання цін на основні молочні продукти, торгівля якими ведеться на міжнародних ринках, на 1,2% по контрактах на березень-вересень 2011 р. Відновлення попиту на світових ринках підтверджує і зростання цін на молочну сировину в кінці 2010 р. від 13% в США і 19% в ЄС до більш ніж 29% в Новій Зеландії в порівнянні з відповідним періодом 2009 р. Молочні продукти відносяться до категорії продуктів харчування, товарів першої необхідності і повсякденного попиту. Тому попит на молочні продукти нееластичний (зниження або підвищення цін не приводить до значних змін попиту). За наслідками маркетингового дослідження ринку молока і молочних продуктів було виявлено, що 87% опитаних споживають молоко і молочні продукти, молоко і сметана є найпопулярнішими продуктами серед населення, проте, асортимент кисломолочної продукції, що постійно розширюється, і супроводжуюча його реклама формують нові переваги населення. Виявляючи особливості поведінки споживачів, можна відзначити, що при виборі молока і молочних продуктів для них найбільш важливими є чинники: ціна (28%), масова частка жиру (30%), якість перевірена раніше (32%), рекомендації друзів (36%), виробник (36%) [2].

Багато молочних компаній намагаються прив'язати постачальників не тільки вигідними закупівельними цінами, але і іншими бонусами. У країнах із значним об'ємом виробництва молока завжди існувала значна підтримка з боку держави і захист від іноземної конкуренції.

У відповідності розробленої урядом України «Комплексною програмою підтримки розвитку українського села на період до 2015 року», з метою збільшення виробництва продукції тваринництва, заплановано проведення заходів щодо наступних напрямів [1]:

- зупинити спад чисельності поголів'я худоби шляхом удосконалення механізмів надання бюджетних дотацій;

- відновлення великотварного виробництва шляхом будівництва нових і реконструкції існуючих тваринницьких ферм і комплексів за рахунок напрямку на відмічені цілі пільгових кредитів і других видів підтримки;

- сприяння концентрації виробництва продукції тваринництва в особистих селянських господарствах шляхом формування кооперативних об'єднань з метою отримання в них високоякісної сировини і безпечної для здоров'я людини тваринницької продукції.

Галузеві чинники, які можуть вплинути на ефективність виробництва молокопродуктів: посилення інтеграційних зв'язків виробник-переробник; створення об'єднань підсобних господарств; поліпшення використання виробничих потужностей; ефективне використання складових молока-сировини при переробці; впровадження нових стандартів якості молока-сировини, зміна політики ціноутворення на молоко і молочні продукти.

1. Комплексная программа поддержки развития украинского села на период до 2015 года // Internet: minagro.gov.ua
2. Обзор рынка молочных продуктов Украины. 2011 год. // pro-consulting.com.ua/analiz/.../milk/
3. Скибина О.О. Факторы, влияющие на формирование молокоперерабатывающей отрасли в Украине // Економічні наук. Вісник Хмельницького національного університету 2009, № 6, Т. 3. - 284-286 С.